

Vuurwapens zijn een polariserend gespreksonderwerp. Wanneer een gewelddadig schietincident op de radar van het nieuws verschijnt, wordt vaak snel positie ingenomen. Men is dan stellig voor of tegen particulier vuurwapenbezit. Ondanks het belang van de thematiek en de maatschappelijke aandacht die de media met hun zoeklicht geregeld activeren, bestaat er weinig materiaal in de publieke ruimte dat een geobjectiveerd overzicht biedt van de plaats van vuurwapens in onze samenleving. Met deze publicatie wil het Vlaams Vredesinstituut die leemte vullen.

In overeenstemming met de gangbare werkwijze van het Vredesinstituut, betracht dit boek een evenwichtige en onpartijdige analyse van de verschillende aspecten van vuurwapens in de samenleving te geven. Juridische, institutionele en politieke dimensies komen vanuit het perspectief van handelaars, beleidsverantwoordelijken en burgers (wapenbezitter of niet) aan bod. Zoals in vele andere beleidsdomeinen het geval is, nemen verschillende overheden hier een rol op. Het overkoepelende kader van de Belgische federale wetgeving speelt een belangrijke rol, maar de regulering van de jacht, het sportschieten en het in- en uitvoeren van vuurwapens zijn bijvoorbeeld regionale bevoegdheden.

De federale wetgeving inzake wapenbezit werd in 2006 ingrijpend veranderd. Dit boek schetst de historiek, de huidige stand van zaken en maakt samen met stakeholders een evaluatie op. Daarnaast wordt op basis van nieuwe analyses van het bestaande cijfermateriaal ook een omvattend beeld geschetst van de vuurwapenhandel, en van het reële bezit en gebruik van vuurwapens. Dankzij een unieke bevraging van meer dan duizend Belgen komt ook het maatschappelijke draagvlak voor wapenbezit en de wetgeving ter zake aan bod.

Het is de eerste keer dat zoveel verschillende aspecten van de verhouding tussen vuurwapens en de samenleving – regelgeving, bezit, handel en gebruik van vuurwapens – in één boek bij elkaar worden gebracht. De lezer krijgt een uitgebreid overzicht en de verdeling in handzame hoofdstukken maakt het ook mogelijk om specifieke deeldomeinen uit het geheel te lichten. Wij hopen hiermee een breed doelpubliek aan te spreken: van beleidsmakers, experts en vuurwapenbezitters, tot de geïnteresseerde burger.

De auteurs, Nils Duquet en Maarten Van Alstein, verdienen felicitaties voor het geleverde werk. Niet alleen voor het boek, maar ook voor de manier waarop het tot stand kwam. Uiteraard is dit onderzoek schatplichtig aan de bereidwillige medewerking van vele deskundigen. Wij willen de minister van Binnenlandse Zaken en haar kabinet, en de medewerkers van de Federale Wapendienst, de Vlaamse Dienst Controle Strategische Goederen, het Centraal Wapenregister, de gouverneurs en de provinciale wapendiensten, de Federale Gerechtelijke Politie, het Vlaams Agentschap voor Natuur en Bos, Bloso, het Vlaams Agentschap Kunsten en Erfgoed, het Departement Natuur en Bossen van het Waals Gewest, het Koninklijk Legermuseum, de Proefbank voor vuurwapens, de Herstal-Groep, Wapenunie, de Vlaamse SchietsportKoepel, de Frans-talige sportschuttersvereniging, de Belgische Vereniging van Wapenverzamelaars, de Hubertus Vereniging Vlaanderen, het Vlaams Netwerk voor Lichte Wapens, International Peace Information Service (IPIS) en alle experts en stakeholders die anoniem deelnamen aan de bevraging hierbij van harte danken voor hun tijd en aandacht.

Verder zijn we de heer Filip Ide, prof. dr. Brice De Ruyver en Dr. Toine Spapens zeer erkentelijk voor hun constructieve commentaar en advies bij het opzetten van het onderzoek en het nalezen van dit boek.

Het Vlaams Vredesinstituut werd opgericht om het Vlaams Parlement met onderzoek en advies te ondersteunen. In zijn werkdomein staat het Vredesinstituut garant voor het aanleveren van grondige analyses, het informeren en organiseren van het debat, en het aansturen op maatregelen. Om te werken aan een meer vreedevolle samenleving, bij ons en wereldwijd, is het immers nodig vredesvraagstukken ten gronde te analyseren en, na een open debat, de nodige maatregelen te nemen. Dit boek vormt hiertoe een verdere aanzet.

TOMAS BAUM
Directeur Vlaams Vredesinstituut